

تصویب قانون گمرکی ایران در سایه توسعه آمرانه پهلوی اول

۱۸ مرداد ۱۴۰۲ ساعت ۱۳:۱۸

گمرک ایران به عنوان باسابقه‌ترین سازمان دولتی و هم‌چنین مرزبان اقتصادی کشور نقش مهمی در اجرای سیاست‌ها و خط مشی‌های اقتصادی - بازرگانی کشور دارد. این نهاد در طول تاریخ ایران با اشکالات و بی‌نظمی‌های فراوانی همراه بوده است.

گمرک پل ارتباطی میان سیاست‌های مالی و بازرگانی و مهم‌ترین سازمان اثرگذار در روند تجارت بین‌المللی هر کشور است. تسهیل در عملکرد صادرات و واردات کشور از وظایف مهم این سازمان است. بنابراین گمرک نهادی است که به دولت و مردم هم‌زمان ارائه خدمات کرده و بدین لحاظ دارای اهمیت زیادی است. دستگاه نظارت برای کنترل واردات و حمایت از صادرات و انحصارات هر کشور و وسیله‌ای برای پشتیبانی از صنوعات داخلی و نظارت بر بازرگانی خارجی است. از این رو امروزه گمرکات بهترین وسیله نظارت و کنترل مالی بوده و یکی از مهم‌ترین منابع درآمد دولت‌هاست. گمرک ایران به عنوان باسابقه‌ترین سازمان دولتی و هم‌چنین مرزبان اقتصادی کشور نقش مهمی در اجرای سیاست‌ها و خط مشی‌های اقتصادی - بازرگانی کشور دارد. این نهاد در طول تاریخ ایران با اشکالات و بی‌نظمی‌های فراوانی همراه بوده است. لیکن برای رفع این بی‌نظمی‌ها تا دوره پهلوی اقدام اساسی صورت نگرفت. در این زمان بود که مسأله استقلال گمرکی ایران صورت جدی به خود گرفت. از این رو دولت ایران قانون مستقلی در خصوص امور گمرکی تدوین نموده، به مجلس شورای ملی تقدیم داشت و قانون آن در تاریخ ۱۳ اردیبهشت ماه سال ۱۳۰۷ از تصویب مجلس گذشت و از ۲۰ اردیبهشت در تمام مملکت اجرا گردید. در سال ۱۳۱۴ وزارت امور خارجه بخشنامه‌ای به کلیه سفارتخانه‌های مقیم تهران و نمایندگان دولت‌هایی که دولت ایران با آن‌ها قرارداد گمرکی داشت ارسال و در آن خاطر نشان کرد که چون تعهدات گمرکی ایران با دول خارجه بر طبق اجازه مجلس شورای ملی برای مدت هشت سال بوده و مدت مزبور در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۱۵ منقضی خواهد شد، بدین ترتیب خاتمه تعهدات گمرکی را اعلام می‌دارد. پس از آن در سال ۱۳۱۵ تعرفه جدیدی تنظیم و اجرا شد و سرانجام در سال ۱۳۲۰ تعرفه‌ای به تصویب رسید که از تمام تعرفه‌های قبلی مفصل‌تر بود.

منبع: محبوبی اردکانی، حسین، تاریخچه مؤسسات تمدنی جدید در ایران، جلد ۲، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۷، ص

<https://www.cafetarikh.com/news/49292/> اول-پهلوي-آمرانه-توسعه-سايله-ايران-گمرکي-قانون-تصويب/49292/